Raadsvergadering d.d. 9 december 2021

Aan de raad,

Onderwerp
Voorstel tot vaststelling van Omgevingsvisie buitengebied Laarbeek.

Portefeuillehouder
A.J.L. Meulensteen

Beslispunten
1. De Omgevingsvisie buitengebied Laarbeek vaststellen met inachtneming van de voorgestelde aanpassingen in de Nota van beantwoording en wijziging.
2. De Gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties Laarbeek intrekken conform actiepunt F1 in de omgevingsagenda.

Samenvatting
De ontwerp-omgevingsvisie buitengebied heeft voor een periode van tien weken ter inzage gelegen. Tijdens deze periode heeft de gemeente 35 zienswijzen ontvangen. Deze zienswijzen zijn in een 'Nota van beantwoording en wijziging' van een reactie voorzien. Een aantal zienswijzen is aanleiding geweest om de omgevingsvisie op onderdelen aan te passen.

Aanleiding
De Omgevingswet treedt naar alle waarschijnlijkheid in werking op 1 juli 2022. De invoeringswet schrijft voor dat gemeenten uiterlijk op 31 december 2024 beschikken over een omgevingsvisie voor het gehele grondgebied. De gemeenteraad heeft eerder voorrang gegeven aan een omgevingsvisie voor het buitengebied gezien de diverse prangende uitdagingen die hier spelen, denk aan de energie-transformatie, klimaatverandering en de gevolgen van het groot aantal stoppende agrarische bedrijven. De Omgevingswet schrijft bovendien voor om thema's als gezondheid, veiligheid en cultureel erfgoed nadrukkelijker in de ruimtelijke ordening mee te wegen. Dit vraagt om een nieuwe, integrale visie op het buitengebied.

Beoogd effect en/of resultaat
Met de vaststelling van de omgevingsvisie buitengebied wordt een langjarig koersdocument opgeleverd, waarmee zowel inwoners, instanties als de gemeente zelf, meer houvast krijgen bij het indienen of behandelen van ruimtelijke initiatieven. Dit vergroot de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van de ruimtelijke ordening.
In de Nota van beantwoording en wijziging is getracht de diverse vragen en zorgen die er leven, van een gedegen antwoord te voorzien. Een aantal verzoeken is gehonoreerd en leidt tot aanpassing van de visie. Dit betekent dus ook dat niet alle verzoeken zijn gehonoreerd. Over de gehele lijn is geprobeerd de ingezette visie op hoofdlijnen in stand te houden.

De structuurvisie Groei in Balans van 2010 zou voor wat betreft het buitengebied - bij vaststelling van de onderhavige omgevingsvisie - nu ingetrokken moeten worden, ware het niet dat de structuurvisie ook betrekking heeft op de kernen. Voorgesteld wordt om de structuurvisie daadwerkelijk in te trekken zodra ook de omgevingsvisie voor de kernen is vastgesteld. De gemeente dient op 31 december 2024 te beschikken over een omgevingsvisie voor het gehele grondgebied (kernen en buitengebied).

Argumenten

Algemeen
De ontwerp-omgevingsvisie buitengebied beschrijft een zeer groot aantal onderwerpen op het gebied van ruimtelijke ordening of daaraan gerelateerde aspecten. Het zijn teveel onderwerpen om in dit voorstel aan te snijden. Kortheidshalve wordt dan ook verwezen naar de inhoud van de visie. In bijlage 1 van de visie is een proces-verantwoording opgenomen met betrekking tot het totstandkomingsproces.

Zienswijzen
De ontwerp-omgevingsvisie heeft in verband met de vakantieperiode tien weken in plaats van de wettelijke zes weken ter visie gelegen (5 juli - 12 september 2021). Tevens is op woensdag 8 september jl. een informatie-avond georganiseerd in het Ontmoetingscentrum in Beek en Donk. Op basis van de 35 ontvangen zienswijzen wordt door het college voorgesteld om de visie op een aantal plekken te herzien. In alle gevallen gaat het om tekstuele aanpassingen of aanpassingen van afbeeldingen, die de structuur en hoofdlijn van de visie niet aantasten.

De Hei
De bewoners aan De Hei hebben in grote getalen gereageerd op de visie. Zij maken zich zorgen over de cumulatie van hinder (grootschalige landbouw, opwek van energie en verkeer) waarmee zij mogelijk worden geconfronteerd. In de Nota van beantwoording en wijziging is getracht door middel van aanpassing van het verkeerslichtmodel en toelichting, de beleidsgevolgen van de visie voor De Hei te verzachten dan wel te relativeren.

Wringende belangen
In de Nota van beantwoording wordt maar weer eens duidelijk hoe tegenstrijdig de diverse belangen in het buitengebied zijn. Enkele reclamanten (6 en 19) pleiten ervoor om agrarische bedrijven alle verdere uitbreidingsruimte te ontnemen. Door dit in twee deelgebieden toch toe te staan neemt de kans op hinder alleen maar toe en wordt de stikstofproblematiek alleen maar ernstiger, aldus de reclamanten. Onder andere reclamant 9 daarentegen, wijst erop dat de alternatieve vormen van landbouw (multi-functioneel, natuur-inclusief, kringloop) nog onvoldoende verdienmogelijkheden bieden om een bedrijf op te funderen. En hij pleit er juist voor om grootschalige landbouw nergens te beperken. In de Omgevingsvisie en in de Nota van beantwoording is daarom vastgehouden aan de gulden middenweg: inperken waar het moet en ruimte bieden waar het (nog) kan.

Intrekking Gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties
In de omgevingsagenda van de visie (hoofdstuk 10) zijn de concrete actiepunten opgesomd. Onder actiepunt F1 is voorgesteld om de Gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties Laarbeek in te trekken. Deze gebiedsvisie biedt nog ruime mogelijkheden om historische en niet-historische bebouwingsconcentraties verder te verdichten. Dit is niet in het belang van de beoogde authentieke uitstraling van het buitengebied en deze gehuchten in het bijzonder. Bovendien is de juridische onderbouwing van de al of niet voor bebouwing in aanmerking komende percelen, flinterdun.

Met het intrekken van de Gebiedsvisie ontnemen we een groot aantal perceeleigenaren binnen bebouwingsconcentraties de beleidsbasis om een braakliggend perceel te bebouwen. Maar dit is wél een belangrijke zaak om verdere bouwverdichting in de toekomst te voorkomen. Vanuit planschade-perspectief valt niets te vrezen. De gebiedsvisie dateert van juli 2010. Door als eigenaar te lang geen actie te ondernemen is dan zonder meer sprake van 'passieve risico-aanvaarding'. Dit is een belangrijk begrip binnen de planschade-jurisprudentie.

Kanttekeningen o.a. financiële, juridische, communicatieve en veiligheidsaspecten
De Omgevingswet treedt naar alle waarschijnlijkheid in werking op 1 juli 2022. Dit betekent dat de onderhavige beleidsvisie formeel nog niet als omgevingsvisie kan worden aangemerkt. De gemeente loopt immers vooruit op de inwerkingtreding van de nieuwe wet. Op grond van de nog vigerende Wet ruimtelijke ordening is hier derhalve strikt genomen sprake van een structuurvisie. Om begripsverwarring in de toekomst te voorkomen wordt voorgesteld om in de communicatie nu al de term omgevingsvisie te hanteren.

Vervolgstappen
Zodra de omgevingsvisie door de gemeenteraad is vastgesteld zal de visie worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl en in het gemeenteblad (waarin de officiële bekendmakingen van gemeenten worden opgenomen). Getracht wordt om in 2022 ook te starten met het proces om tot een omgevingsvisie voor de kernen te komen. Daarnaast vloeien uit de omgevingsagenda (hoofdstuk 10 van de visie) diverse actiepunten voort, die de komende jaren opgepakt moeten worden.

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)
- Ontwerp-Omgevingsvisie buitengebied Laarbeek (toegezonden en ter inzage);
- Nota van beantwoording en wijziging (toegezonden en ter inzage);
- Zienswijzen (niet-geanonimiseerd ter inzage in de leeskamer).

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeentesecretaris van Laarbeek	de burgemeester van Laarbeek
	
J.W.M. van de Ven	F.L.J. van der Meijden